

Analyse, inform and activate

LAKA

Analyseren, informeren, en activeren

Stichting Laka: Documentatie- en onderzoekscentrum kernenergie

De Laka-bibliotheek

Dit is een pdf van één van de publicaties in de bibliotheek van Stichting Laka, het in Amsterdam gevestigde documentatie- en onderzoekscentrum kernenergie.

Laka heeft een bibliotheek met ongeveer 8000 boeken (waarvan een gedeelte dus ook als pdf), duizenden kranten- en tijdschriften-artikelen, honderden tijdschriftentitels, posters, video's en ander beeldmateriaal. Laka digitaliseert (oude) tijdschriften en boeken uit de internationale antikernenergie-beweging.

De [catalogus](#) van de Laka-bibliotheek staat op onze site. De collectie bevat een grote verzameling gedigitaliseerde [tijdschriften](#) uit de Nederlandse antikernenergie-beweging en een verzameling [video's](#).

Laka speelt met oa. haar informatie-voorziening een belangrijke rol in de Nederlandse anti-kernenergiebeweging.

The Laka-library

This is a PDF from one of the publications from the library of the Laka Foundation; the Amsterdam-based documentation and research centre on nuclear energy.

The Laka library consists of about 8,000 books (of which a part is available as PDF), thousands of newspaper clippings, hundreds of magazines, posters, video's and other material. Laka digitizes books and magazines from the international movement against nuclear power.

The [catalogue](#) of the Laka-library can be found at our website. The collection also contains a large number of digitized [magazines](#) from the Dutch anti-nuclear power movement and a [video-section](#).

Laka plays with, amongst others things, its information services, an important role in the Dutch anti-nuclear movement.

Appreciate our work? Feel free to make a small [donation](#). Thank you.

www.laka.org | info@laka.org | Ketelhuisplein 43, 1054 RD Amsterdam | 020-6168294

Ons bin blie

Borssele2: van uitstel tot afstel

Het Persoonlijke
& het Politieke

Luiheid tegenover
Duurzaamheid

Oplossingen van de
21ste eeuw

KOEKOEKSJONG
&
CALIMERO

ACTIEVOERDER
&
POLITICUS

OP DE STRAAT
&
OP HET STRAND

van uitstel tot afstel

Drie jaar actievoeren

BORSSELE

NEE

Ons bin blie

Drie jaar lang was ik betrokken bij de acties tegen een tweede kerncentrale in Borssele. Nu er van uitstel afstel lijkt te komen, heb ik mijn kanttekeningen, die ik op mijn weblog plaatste, gebundeld in dit magazine: Ons Bin Blie.

Juni 2009

Aandeelhoudersvergadering Delta. WISE, Greenpeace, SP en Groen-Links protesteren bij het hoofdkantoor tegen komst van tweede kerncentrale.

Juni 2010

Aandeelhoudersvergadering van Delta in stadskantoor in Goes. Het pas opgerichte Borssele2Nee! vraagt de aandeelhouders niet te kiezen voor de luie oplossing van kernenergie, maar voor duurzaamheid.

foto Bo van Scheyen

Maart 2011

Een brede coalitie van actievoerders vraagt de directie van Delta: Denk aan Fukushima, zie af van kernenergie.

juni 2011

Aandeelhoudersvergadering van Delta. Voor de hoofdingang van Delta staat een dubbele poort. De aandeelhouders kunnen kiezen tussen duurzame energie of kernenergie. Vier van de twaalf kiezen voor de eerste poort. De aanwezige

actievoerders vragen zich af of dit duidt op een kentering in de meningsvorming.

December 2011

Actievoerders voor het hoofdkan-

toor van Delta krijgen te horen, dat er tot uitstel van de tweede kerncentrale besloten zal worden.

juni 2012

Samen met de Zeeuwse Milieu Federatie en Stroom naar de toekomst zal Borssele2Nee aan de aandeelhouders van Delta een duurzaamheidplan aanbieden. Betrokken Zeeuwen willen mee denken over de weg naar een duurzame toekomst voor Zeeland.

Voor de poort van Delta

26 juni 2009

In december 1982 moest ik samen met de toenmalige arbeidspastor Jan Scheffers een gesprek tussen actievoerders van Stop-Borssele en leden van de mobiele eenheid (ME) leiden. Links van me zaten twaalf activisten en rechts twaalf politiemensen. Ze hadden vaak tegenover elkaar gestaan in Borssele en kregen nu de kans om achter de spandoeken en veiligheidshelmen te kijken. Nu konden ze elkaar recht in de ogen zien.

Het “langharige, werkschuwe tuig” bleek te bestaan uit een boekhandelaar, een maatschappelijk werker, medewerkers uit verschillende ziekenhuizen, kortom mensen met verschillende functies. Sommigen stonden 's nachts aan de poort en gingen 's morgens vroeg op hun fiets naar het werk.

Aan de andere kant zaten geen mensen, die er maar wat graag op los mepten, maar huisvaders, die er ook maar op uit gestuurd waren en soms maar al te goed begrepen, waarvoor de “tegenstanders” op kwamen. Het waren verhelderende gesprekken.

Ik moest er gisteren aan terug denken. Samen met mensen van Stop Borssele, Greenpeace, WISE (World Information Service on Energy), GroenLinks en de SP stond ik voor het hoofdkantoor van Delta in Middelburg. Daar werd de aandeelhoudersvergadering gehouden. Na afloop zou op een persconferentie meegedeeld worden, dat Delta plannen indient om een tweede kerncentrale in Borssele te vestigen.

Ik sprak iemand, die in de uraniummijnen in Zuid-Afrika geweest was en gezien had hoeveel milieuschade daar aangericht wordt. Een ander had in Irak de slachtoffers van met vervuild uranium opgewerkte Amerikaanse granaten gezien. Daarvoor wordt afval uit kerncentrales gebruikt. Er was veel politie. Toen we op de parkeerplaats bij Albert Heijn onze actieshirts aantrokken kwamen ze een paar keer langs rijden, maar het bleef verder heel gemoedelijk. Er was in feite meer pers dan politie. Omroep Zeeland, PZC, RTL nieuws, de NOS, een Engelse journaliste. Ze mochten allemaal naar binnen.

De actievoerders werden door Delta van koffie en frisdrank voorzien en kregen na afloop bolussen aangeboden. Twee mensen van WISE boden binnen een petitie tegen uitbreiding van de kerncentrales aan.

Op het late journaal, na afloop van de raadsvergadering, waar ik heen moest, zag ik iets van de plannen. Die lijken goed voor de werkgelegenheid te zijn. 2500 mensen zullen vijf jaar met de bouw bezig zijn, als ik het goed begrepen heb. Als dat Zeeuwen mogen zijn, dan kunnen we alle nieuwbouwplannen in de provincie wel vergeten, want zoveel bouwvakkers zijn er hier niet vrij beschikbaar. Waar moeten we die huisvesten? Er zijn nu al zoveel problemen met het onderdak brengen van buitenlandse werknemers.

Of er in de raad nog over dat deel van de aandeelhouders- vergadering gesproken werd? Toen ik ernaar vroeg werd me gezegd, dat dat nu niet aan de orde was. De raad mag meepraten over investeringen boven € 55 miljoen, maar nu nog maar even niet.

Mijn radio is actief

1 juni 2010

Vrijdag 4 juni meldt zich om vijf voor twaalf een groep verontruste Zeeuwen op het Abdijplein in Middelburg. Eén van hen zal het woord voeren in de gezamenlijke commissies ruimte en ecologie en economie en mobiliteit. Zij zal daar zeggen, dat de eventuele bouw van een tweede kerncentrale in Borssele ten koste zal gaan van duurzame energie. Tegen de tijd, dat die centrale aan het eind van zijn levensduur is, zal uranium op zijn. We hebben dan veel kostbare tijd verloren, die we hadden kunnen benutten om vormen van duurzame energie op te bouwen. Daarin zit veel meer werkgelegenheid, dan in kernenergie. 30% van de Zeeuwen is tegen een tweede kerncentrale, maar die hoor je niet. Van de voorstanders wil overigens een groot deel wachten op een soort centrale, die pas over twintig jaar beschikbaar zal zijn.

Aan de commissaris van de koningin, Karla Peijs zal een poster aangeboden worden. Daarop twee boze Zeeuwen met de tekst: "Ons bin nog aoltied nie blie mee die kernenergie." Ik was bij het voorbereidende gesprek over de actie op 4 juni. Daar kwam ook aan de orde, dat de SP in de Provinciale Staten en in de gemeenteraden moties wil indienen om de aandeelhouders te vragen in de aandeelhoudersvergadering van 21 juni een voorstel te doen om de bouw van een tweede kerncentrale te laten stoppen.

De nadruk zal nu vooral liggen op de economische gevolgen van deze plannen. Duurzame energie wordt op afstand gezet, Delta zal dit niet alleen kunnen en moet misschien overgenomen worden. Willen de Zeeuwen dat? Het zal niet gaan bij voorbeeld over de winning van uranium. Een van de aanwezigen bij dit gesprek deed onderzoek bij een uraniummijn in Zuid-Afrika. Ze was geschokt door de onzorgvuldige manier, waarop met dit levensgevaarlijke materiaal werd omgegaan. Kinderen speelden in water, dat door radioactief afval vervuild was geraakt. Als ze daarover met ouders sprak kreeg ze als antwoord: "Wat is radioactief? Mijn radio is actief."

Vijf voor twaalf

5 juni 2010

Gisterenmorgen vijf voor twaalf verzamelde zich een groep GroenLinkers, SP-ers, leden van de Partij voor de dieren, leden van de Actiegroep Stop Borssele, samen onder het motto Borssele2nee, op het Abdijplein in Middelburg. Gedeputeerde Marten Wiersma nam een zonnebloem in ontvangst als symbool van duurzame energie. Als bestuurder schetste hij een beeld van de besluitvorming die vooral in Den Haag ligt. De actievoerders maakten duidelijk, dat er ook voor de aandeelhouders van de Delta, de Provincie en de dertien Zeeuwse gemeenten een duidelijke verantwoordelijkheid ligt.

GroenLinks Statenlid Leen Harpe nam de actieposter in ontvangst: Ons bin nog aoltied nie blie mee die kernenergie. Hij maakte duidelijk, dat GroenLinks zich voluit inzet voor duurzame energie en tegen kernenergie. Marieke van Riet van de Actiegroep Stop Borssele vertelde over haar onderzoek naar de leefomstandigheden van de omwonenden van een uraniummijn in Zuid-Afrika. Die zijn erbarmelijk. Voor een tegengeluid zorgde VVD-statenlid Izaak Vogelaar. Een genuanceerde voorstander van kernenergie. Die is volgens hem nodig om de kloof tussen fossiele brandstof en duurzame energie te overbruggen. Het was een waardige demonstratie, die een aanzet is voor verdere acties. De eerste daarvan zal plaats vinden op 21 juni bij de aandeelhoudersvergadering van Delta.

DE KERN

PROTESTSONG TIJL DAMEN ABDIJPLEIN MIDDELBURG 4 JUNI 2010

De kern

De kern is verdwenen
Middel tot Doel verheven
Prestige verdraagt geen
Besef van ethiek

Economisch belang
Prevaleert onder dwang
Van het winstbejag
Waan van de dag
En de toekomst

Beperkt tot gewin
En gesterkt door de zin
Van bedrijven die klinkende
Munt slaan en onzin

Met argumentatie
Gevoed door frustratie
Heb meelij met al hen
Die blind zijn en doof

Refrein:

*En waar blijft de rede?
Waar blijft de visie?
Waar blijft de toekomst en
Waar blijft de troep?*

*Waar blijft de durf
Om te strijden voor beter?
Te geloven in groener?
Te denken aan wat dit betekent
Voor mens en milieu?*

Zij dieven de duurzame
Alternatieven zij
Wenden het hoofd voor
Een betere keus

De kans op een ramp is
Verguld dus een reden
De voorkeur te geven
Aan zon, zee of wind

Wie houdt van het leven
Moet lef hebben, streven
Naar meer dan alleen
Winst van groot kapitaal

De gesteldheid der aarde
Schat jij haar op waarde?
Besef je dat zij
Onvervangbaar is?

Refrein

Bal je vuist
Zet je schrap
Laat je zien en
Laat je horen

Maak je sterk
Sluit je aan
Maak de keus
Laat je horen

Jacques, ze zijn bang voor ons

22 juni 2010

Mei 1990 was er een grote demonstratie tegen de armoede, georganiseerd door de Raad van kerken in Nederland. Diakenen, leden van caritasinstellingen, voorgangers van kerken, ervaringsdeskundigen liepen in een lange stoet door Den Haag. Hier en daar een spandoek met opschrift Armoede is onrecht. Ter hoogte van het Binnenhof, zei ik tegen een oudere collega, die op krukken naast me liep: "Jacques, ze zijn bang voor ons!" Achter een rij dranghekken stonden overvalwagens en een haag van ME'ers. We hebben vriendelijk naar ze gezwaaid. Ik moest er even aan denken, gisteren in Goes bij de manifestatie tegen een tweede kerncentrale in Borssele. Het duurde lang voor er meer manifestanten waren dan beveiligers. De bewakers van het Stadkantoor, politie in auto's, agenten op mountainbikes, die voortdurend langs kwamen. Het was net of er iets in de lucht hing.

De aandeelhouders van Delta hebben in het gebouw waarschijnlijk weinig van de manifestatie gemerkt. Om kwart voor een kwamen de heer Louter van Delta en gedeputeerde van Beveren naar buiten. De heer Louter ontving ruim duizend handtekeningen van Zeeuwen, die tegen een tweede kerncentrale zijn. Ik mocht de gedeputeerde het manifest overhandigen. Ik heb hem als volksvertegenwoordiger gevraagd ook te luisteren naar onze bezwaren en die mee te laten wegen in de te nemen beslissingen. Kies niet voor de luie oplossing van kernenergie, maar voor de intelligente oplossing van duurzame energie, die meer banen oplevert en dus van groot belang is voor de Zeeuwse economie. De heer van Beveren zei in zijn antwoord, dat kernenergie nodig is voor de overgang naar duurzame energie.

Dit was niet de plaats en het moment om daarover verder te discussiëren. Toch benieuwd naar de vragen, die de heer Robesin aan Gedeputeerde Staten gaat stellen. Weer een gedeputeerde, die zich laat betrekken in een manifestatie van Borssele2Nee, kan dat wel? Of zou zijn verontwaardiging over het optreden van gedeputeerde Marten Wiersma bij onze eerste manifestatie op 4 juni in Middelburg selectief zijn?

Kerken en energie van de toekomst

27 oktober 2010

De mededeling begin augustus, dat de Provinciale Raad van kerken in Zeeland een open beraad over de energie van de toekomst gaat beleggen, bleek groot nieuws. Het persbericht haalde de regionale en landelijke media. Opvallend was, dat men direct een link legde naar de bouw van een tweede kerncentrale. Men verwachtte blijkbaar, dat de kerken zich daartegen zouden uitspreken. Wat was er gebeurd?

De Provinciale Raad van Kerken in Zeeland kreeg de vraag voorgelegd, waar de kerken staan in het debat over de energie van de toekomst in Zeeland.

De Raad heeft het Zeeuws Sociaal Ethisch Beraad gevraagd hierover een openbaar gesprek te organiseren. Dat zal vanavond, woensdag 27 oktober, plaats vinden in Kerkcentrum de Hoogte, Populierenlaan in Goes, aanvang 19.30 uur. Inleider op die avond zal zijn Dr. Hans Schravessande, voorzitter van de werkgroep Kerk en Milieu van de Landelijke Raad van Kerken. Hij heeft zich de laatste jaren intensief bezig gehouden met de ethische en theologische vragen rond klimaatverandering.

Ter voorbereiding op die avond organiseerde de Provinciale Raad van Kerken een rondetafelgesprek met een viertal deskundigen. Zij komen vanavond ook aan het woord: Annemieke Stallaert namens Delta, Marten Wiersma, gedeputeerde, Adrie van 't Westeinde van Zeeuwind en Tjeu van Mierlo van de Zeeuwse Milieu Federatie. De laatste wordt deze avond vervangen door Thom van Riet. Vanuit zeer uiteenlopende achtergronden kwamen de deelnemers tot een gelijklopende conclusie: in 2050 moet Nederland alleen duurzame energie gebruiken. Ze verschillen alleen van mening over de vraag hoe dat te bereiken.

De uitnodiging voor deze avond is niet alleen voor leden van de kerken in Zeeland bestemd. Iedereen die zich door dit onderwerp aangesproken voelt is van harte welkom.

Met de Franse slag?

5 november 2011

Krijgt Sarkozy het in Zeeland voor het zeggen? Wie weet. Het Franse staatsbedrijf EDF wordt partner van Delta bij de bouw van een tweede kerncentrale in Zeeland. Het was al duidelijk, dat Delta alleen zich zou vertillen aan dit project, maar nu is er dan een grotere partner gevonden. Delta zegt, dat zij zelf de baas blijft. Zit het Franse staatsbedrijfsleven zo in elkaar, dat het werkelijk de macht niet in handen wil hebben?

Delta zegt, dat Zeeland in 2050 CO2 neutraal kan zijn. Dat zegt de milieubeweging ook. Die centrale kost zoveel, dat er weinig speling meer over is om aan duurzame energie

te besteden. Bovendien staat die er nog dertig jaar nadat die overbodig zou zijn geworden. Borsele2 staat duurzame energie in de weg.

De Fransen hebben veel ervaring met kernenergie. Ze weten goed wat er mis kan gaan. Erg open zijn ze daar geloof ik niet in. Het verhaal van de kerncentrale, die nu in Frankrijk in aanbouw is, roept twijfels op aan de capaciteiten van de Fransen. De bouw kampt met veel tegenslagen en de centrale is nu al fors duurder, dan berekend was. Tel uit je winst.

Kantoor EDF Parijs

Delta kiest voor de luie oplossing van de kernenergie. Helaas werkt de regering niet mee aan de intelligentere oplossing van de duurzame energie. Twee dagen voor haar vertrek als minister schoof Maria van der Hoeven de steun voor duurzame energie opzij en de nieuwe regering zit op dezelfde lijn.

Kerstspreekjes

20 december 2010

In en rond de Grote Kerk in Veere werd dit weekend een kerstmarkt gehouden. De mensen achter de kraampjes waren verkleed als figuren uit de boeken van Charles Dickens. Deze schrijver uit het midden van de negentiende eeuw is onder meer bekend geworden door zijn Christmas Carol, een sprookjesachtig verhaal. Het was ook een sprookjesachtig gezicht, al die uitbundige jurken, hoge hoeden en wapperende sjaals. Dickens was ook de schrijver, die op, onnavolgbare wijze de sociale misstanden uit zijn tijd wist te verbeelden.

Het leven in zijn tijd was voor de armen verre van een sprookje. Tussen alle vrolijke kraampjes stond die van het Zeeuws Comité Borssele2Nee! We deelden flyers uit met Nieuwe Sprookjes over kernenergie. Je kon er ook posters krijgen met de tekst 'Ons bin nog aoltied nie blie mee die kernenergie'. Er kwamen heel wat mensen een praatje maken. Een aantal van hen tekende de petitie tegen een tweede kerncentrale in Borsele. Natuurlijk waren er ook mensen, die wel blij zijn met kernenergie. We kwamen met veel mensen in gesprek.

Een keer zei iemand: Wat heeft dat met kerstgevoel te maken? De toon van de gesprekken was steeds vredig. Bij thuiskomst heb ik het boekje Kerstmisbaksel maar weer eens uit de kast gepakt. Het is geschreven in het onrustige jaar 1968, dat getekend werd door de oorlog in Vietnam en oproer in veel landen in Europa. Mensen wilden toen laten zien, dat 'Vrede op aarde' geen sprookje is, maar een opdracht om je te verzetten tegen alles wat vrede in de weg staat. Het is voor mij een heel kostbaar boekje

De andere Nieuwjaarsduik

1 januari 2012

Om te beginnen: de beste wensen voor 2011 voor alle lezers van dit weblog!

Met het koelwater van de huidige kerncentrale in Borsele kan een complete stadswijk in Middelburg verwarmd worden. De Gemeente Middelburg heeft ervoor gekozen daar geen gebruik van te maken. Dus wordt het nu in de Westerschelde geloosd. Op de voorlichtingsavond over een mogelijke tweede kerncentrale, vlak naast de eerste, werd meegedeeld, dat er geen koeltorens gebouwd zouden worden. Ook dit koelwater wordt rechtstreeks in zee gespuid. Dat zal geen meetbare effecten hebben op het milieu, werd ons verzekerd.

Volgens een rapport van de SP kunnen met deze nieuwe hoeveelheid koelwater 4 miljoen huishoudens verwarmd worden. Het lijkt mij de moeite waard om de werkelijke effecten te berekenen en niet af te gaan op geruststellende woorden van belanghebbenden. Het Actiecomité Borssele2Nee! maakt zich zorgen over de mogelijke gevolgen en organiseerde op Nieuwjaarsdag een alternatieve Nieuwjaarsduik vlak bij het punt, waar nu het koelwater in de Westerschelde geloosd wordt. Dat is bij het beschermde natuurgebied deom aan te tonen, hoe moedig de bikkels zijn. We wilden aandacht vragen voor de mogelijke bedreiging van de kwetsbare natuur in de Westerschelde. Ruim vijftig mensen

kwamen op de oproep van het comité af. Na een strijdlied gezongen door troubadour Tijn Damen zou het startschot gegeven worden. Een vertegenwoordiger van het "Landelijke comité Nieuwjaarsduiken" maakte bezwaar: "de temperatuur van het zwemwater lag boven de norm, die geldt voor een officiële Nieuwjaarsduik."

Namens het actiecomité werd duidelijk gemaakt, dat dit ook de opzet was. We willen aandacht vragen voor alle mogelijke gevolgen van de komst van nog een kerncentrale in Borsele. Dit is maar één van die mogelijke gevolgen. Maar wel heel symbolisch.

Gedurende de hele actie zat een medewerker van de beveiliging van de kerncentrale in een dienstauto met draaiende motor te kijken naar wat er gebeurde. Hij hoefde maar één keer in actie te komen. Dat was toen hem warme chocolademelk en een oliebol werden aangeboden.

Kerken denken na over energie

19 januari 2011

Vorig jaar werd aan de Provinciale Raad van Kerken in Zeeland gevraagd welk standpunt de kerken in Zeeland hebben over een mogelijke tweede kerncentrale in Zeeland. Hét standpunt van de kerken op deze vraag is niet te geven. De Raad wilde wel een proces van bezinning op gang brengen. Om dat te organiseren werd de hulp van het Zeeuws Sociaal-Ethisch Beraad ingeroepen. Dit nodigde een aantal deskundigen uit om in een rondetafelgesprek de uitdagingen en kansen op het gebied van energie en duurzaamheid te inventariseren.

Toen in augustus een kort verslag van dit gesprek werd gepubliceerd, trok dat nogal de aandacht van de pers. De indruk bestond, dat de kerken zich tegen kernenergie gingen uitspreken. "Waar bemoeien de kerken zich mee?" Ik heb me daarover wat verbaasd, omdat ik weet hoe lang kerkelijke beslissingsprocessen kunnen duren. De uitkomsten van het gesprek werden gebruikt om een open beraad over Kerken en de energie van de toekomst te kunnen organiseren. Dit vond op 27 oktober in Goes plaats. De pers liet het nu afweten. Het zou immers gaan om meningsvorming

over duurzame energie en niet over stellingname tegen kernenergie. Van wat er op die avond aan de orde kwam is nu een brochure gemaakt, die aan de kerken ter beschikking wordt gesteld. Die kan gebruikt worden voor gespreksavonden, themadiensten en gebedsdiensten. Er staan ook praktische tips in, voor gewone kerkleden, maar ook voor beheerders van kerkgebouwen. De titel is bescheiden: "Kerken werken mee aan de energie van de toekomst." Ik ben benieuwd hoe dit opgepakt gaat worden.

Stopcontact en mengkraan

3 februari 2011

Het gaat goed met de ontwikkeling van windmolenparken op de Noordzee. We liggen nog wel achter bij de Belgen, maar de vaart komt er in. Dat zorgt voor een behoorlijke hoeveelheid werkgelegenheid in Zeeland. Nu zijn ze nog op zoek naar een stopcontact. De stroom, die op zee opgewekt wordt, moet aan land gebracht worden. In duurzame vormen van energie, wind, zon, water, wordt in ons land nog lang niet zoveel geïnvesteerd als in Duitsland. Daar is nu al 16% van de energie duurzaam, in Nederland nog maar 4%. Dat heeft te maken met zwakke overheidsbeleid, maar ook met de wens van de energie-industrie om kerncentrales te bouwen. Gisteravond hoorde ik wat de plannen, die op de tekentafel staan, voor Zeeland kunnen betekenen. Niet direct werkgelegenheid.

In Finland wordt een nieuwe kerncentrale gebouwd. Daaraan werken mensen van 60 (zestig!) verschillende nationaliteiten mee. Een soort omgekeerde Babylonische spraakverwarring moet daar heersen. Die bouw is trouwens sterk vertraagd, omdat er telkens weer problemen opdoemen. Laat dat nu net het type reactor zijn, dat Delta in Zeeland wil bouwen. Als je de plannen van Delta en die van ERH, een andere gegadigde voor een nieuwe kerncentrale, bij elkaar optelt kom je op een hoeveelheid vermogen, die tien keer groter is dan wat er nu staat. Die stroom moet Zeeland uit. Dat kan niet over de huidige leidingen. Dat moet een fraai gezicht opleveren. Daar komt straks een hoeveelheid koelwater vrij waarmee de helft van de huishoudens van Nederland verwarmd kan worden. Men wil dat

water op de Westerschelde lozen. Daar zal een gigantische mengkraan voor nodig zijn, want warm en koud water gaat niet zo goed samen. Stel je voor, een bel warm water tot ver in de Noordzee. Daarom moet men ook onderzoek doen naar koeltorens.

Denk maar aan wat je bij Doel ziet. 170 meter hoge gevaartes met gigantische stoompluimen. Dat zal straks de poort van Walcheren vormen. Ik denk dat dat voor het toerisme niet erg aantrekkelijk is. Laten we maar inzetten op wat werkelijk werkgelegenheid oplevert en wat echt duurzaam is: energie.

Met de toekomst naar het verleden

18 februari 2011

Mijn grootvader had een molen. Hij leefde van de wind. Als er geen wind was en er moest gemalen worden, dan liet hij een paard in de tredmolen lopen. Daar moest wel iemand bij blijven om het dier in beweging te houden. In de huidige energiediscussie gaat het over energiebronnen, die elkaar aanvullen. De wind waait niet altijd, de zon laat het ook wel eens afweten, eb en vloed gaan altijd maar door, biomassa is ruim voor handen. De energie van de toekomst raakt niet op. Als je zorgt voor slimme verbindingen kun je pieken en dalen opvangen. Kolen, gas en uranium zijn eindig. Daarom zijn er plannen in ontwikkeling om rond 2050 daar niet meer van afhankelijk te zijn. Binnenkort krijgt de gemeenteraad in Vlissingen daar mee te maken. Dan wordt de routekaart Vlissingen CO2-neutraal behandeld.

Het doet dan een beetje komisch aan, als je hoort, dat minister Verhagen komende woensdag met een zonnetrein naar de kerncentrale Borsele komt om duurzame energie te promoten. Met behulp van energie van de toekomst gaat hij op bezoek bij de energie van het verleden. Met hem wordt het wel heel stralend in Borsele. Het CDA biedt hem daar een beeld aan. Een heilige koe misschien?

Eerder dit jaar gebruikte GroenLinks Zeeland de zonnetrein om van station Vlissingen naar de Foyer de Jeunesse in de Walstraat te reizen. Kies voor de toekomst. Die leus zal er op Woelige Woensdag niet meer op staan. Dat is de naam, die een journalist aan deze dag gaf, omdat er zoveel landelijke kopstukken juist dan naar Zeeland komen.

Betaalde actievoerders

21 februari 2011

De afgelopen week bezocht ik een aantal politieke vergaderingen, waar over energie gesproken werd. Op één daarvan hoorde ik iemand uit Den Haag zeggen, dat de CO2-opslag onder de grond bij Barendrecht mislukt was door betaalde actievoerders. Omdat ik zelf parttime actievoerder ben, wilde ik wel eens weten, door wie ze betaald werden. Ondanks herhaald aandringen lukte het me niet om antwoord te krijgen. Nu lees ik in de krant, dat de regering ervan afziet om in het Noorden van het land CO2 ondergronds op te slaan. Daarvoor bestaat geen draagvlak onder de lokale en regionale bestuurders. Die worden inderdaad betaald, maar zijn het actievoerders?

In november werd in Rotterdam een bijeenkomst van actievoerders uit het hele land gehouden. Men wilde

plannen maken tegen de komst van nieuwe kerncentrales in Borsele. Daar waren ook vertegenwoordigers van de plannenmakers, Delta en ERH. Geen actievoerders, maar wel betaald.

Bij de demonstraties rond Hedwigepolder en Waterdunen kom je nogal eens dezelfde mensen tegen, hoor ik. Inderdaad actievoerders, maar ik zou ze diep beledigen, als ik zou veronderstellen, dat ze daarvoor betaald worden.

Als woensdag aanstaande minister Verhagen aan het eind van zijn duurzame tocht per zonnwagen van Kruiningen

naar Borsele bij de kerncentrale aankomt, dan treft hij daar actievoerders. Het laatste nieuws is, dat dat voorstanders van kernenergie zijn. Waar komen die vandaan? Door wie worden die betaald?

Wie woensdag bij de komst van Geert Wilders naar Zeeland wil demonstreren, moet weten dat het veiligheidsordon om het Kamerlid heen actievoerders op ruim honderd meter afstand zal houden. Wie dichter bijkomt wordt zes uur vastgezet en wordt dan beboet: de actievoerder betaalt!

Waarom zijn jullie niet aan het werk?

24 februari 2011

Al weer jaren geleden mocht ik een gesprek leiden tussen leden van Stop-Borssele en mannen van de Mobiele eenheid. Eindelijk kwamen de gezichten vanachter de spandoeken en de veiligheidshelmen te voorschijn. De eerste vraag was of ze konden vertellen, wat hun idee over de ander was. Als die ideeën klopten, dan zaten daar knuppelgrage hardliners tegenover werkschuw langharig tuig. De meeste agenten waren huisvaders, bij wijze van spreken met lood in de schoenen. Van de demonstranten was er maar één baanloos, niet eens werkloos. Hij deed allerlei vrijwilligerswerk.

Op Woelige Woensdag volgde ik met een aantal leden van Borssele2Nee! De verkiezingskaravaan van het CDA. Dat is de enige partij in Zeeland, die op een herhaalde vraag van Borssele2Nee! Naar het standpunt van die partij over kernenergie geen antwoord gaf. De zonnetrein, waarmee

de verkiezingskasvaan zich verplaatste was uiteraard beplakt met CDA-posters. Op een daarvan stond duidelijk: CDA Zeeland is voor een tweede kerncentrale. Terecht stonden daar twee koepels op. Zo groot wordt die centrale inderdaad.

Een van de eerste vragen, die aan ons gesteld werden, was: "Waarom zijn jullie niet aan het werk?" Dat ik inmiddels 68 ben, was geen excuus. We waren maar met een klein aantal demonstranten. Inderdaad: er zijn mensen, die zich niet vrij kunnen maken. De rest van ons had hier een vrije dag voor over.

We hadden zo graag een glimp opgevangen van Maxine Verhagen. Dat is niet gelukt. Het programma was een aantal keren veranderd. Op het laatst paste hij er blijkbaar niet meer in. Onze boodschap aan hem was: "Kernafval, je raakt er niet vanaf."

Het ondenkbare denkbaar

14 maart 2011

De leden van het Actiecomité Borssele2Nee! waren vrijdag bij elkaar om de herdenking van de kernramp in Tsjernobil op 26 april 1986 voor te bereiden. Onze aandacht ging die avond allereerst uit naar de berichten over de aardbeving in Japan en de daaropvolgende tsunami. We waren ontsteld, vooral omdat in de loop van die dag bekend werd, dat er enkele kerncentrales in de gevarenzone lagen. Inmiddels is duidelijk, dat er zware schade is aangericht aan die centrales. De omvang daarvan is nog niet te overzien. Direct was er al sprake van ontruiming van een gebied van twintig kilometer rond de getroffen centrale. Dat is waarschijnlijk nog maar het begin.

Na de ramp in Tsjernobil verstomde in Nederland de discussie over kernenergie. Daar zat immers geen toekomst in. Maar nu zijn de voorbereidingen voor een tweede en eventueel een derde kerncentrale in Borsele in een ver gevorderd stadium. Voortdurend wordt betoogd, dat kerncentrales veilig zijn. In feite zou het ondenkbaar zijn, dat er werkelijk iets grondig mis kan gaan. Immers werkelijk met alle mogelijkheden is rekening te houden. Daar is men in Japan ook vanuit gegaan. Men is daar uitermate grondig voorbereid op aardbevingen. De rampenscenario's voorzien in vrijwel alles. Toch blijkt het afschuwelijk mis te kunnen gaan. Het ondenkbare blijkt denkbaar.

Woensdag aanstaande wordt er in Middelburg een mars gehouden. Bezorgde mensen willen daar hun medeleven tonen met de getroffenenen in Japan. Zij willen ook een dringend beroep doen op de directie van Delta om de plannen voor een tweede kerncentrale in Borsele niet door te zetten.

De tocht start om 12.30 bij het station en gaat vandaar naar het kantoor van Delta.

Het landelijke ochtendblad, dat ik lees, besteedde zaterdagmorgen driekwart van pagina 3 aan mogelijke problemen met kerncentrales in Japan, met een grote foto van die in Fukushima. Daar zijn nu de grootste problemen. Mijn regionale krant plaatste op pagina 5 twaalf regels over deze materie.

Een kernramp is geen natuurverschijnsel

16 maart 2011

De reacties op de demonstratie, die vanmiddag in Middelburg gehouden zal worden lopen uit een. Het wordt een ingetogen gebeuren. Een stille tocht, waarin wel leuzen worden meegedragen. De bovenstaande is daar een voorbeeld van. Het is een mars, waarbij meeleven met de mensen in Japan wordt uitgedrukt. Die worden na de aardbeving en de tsunami nu getroffen door een kernramp, waarvan de omvang nog niet te bevatten is. We willen ook onze zorgen uitspreken. Naast de kerncentrale in Borsele komen mogelijk twee nucleaire complexen met een omvang van 10 keer het vermogen, dat er nu staat. Maken Borssele2Nee!, WISE en de ZMF misbruik van de omstandigheden door nu deze tocht te houden? Al tientallen jaren wordt er op de risico's van kernenergie gewezen. Zou dat op eens niet meer mogen? Bovendien heeft de Japanse organisatie CNIC (Citizens Nuclear Information Center) juist nu gevraagd om wereldwijd de gevaren van kernenergie onder de aandacht te brengen.

De stoet vertrekt even na half een vanaf het station. Rond een uur zijn we bij het hoofdkantoor van Delta. Daar wordt een verklaring van ernstige bezorgdheid aan de directie overhandigd. Vervolgens lopen we in stilte via de Grote Markt naar het Abdijplein. Met een minuut stilte wordt de manifestatie afgerond.

Een waar- dige tocht

17 maart 2011

Om twaalf uur waren er meer journalisten bij het station dan demonstranten, daarna sloeg de balans snel om. Inderdaad meer grijs dan jong. Wat verwacht je, als je op korte termijn, midden in de week en dan ook nog overdag een manifestatie op touw zet?

Uit alle streken van het land

Die man uit Groningen kwam te laat voor de stille tocht door Middelburg, georganiseerd door Borssele2Nee!, de Zeeuwse Milieu Federatie en WISE. Ik sprak na afloop met hem. Zijn trein had vertraging gehad.

Die mevrouw uit Amsterdam en die heren uit Zwolle en Heerlen hadden meer geluk gehad. Zij liepen van begin tot eind mee. Met enkele honderden anderen. Uit alle streken van ons land.

Te weinig voor het NOS-journaal

De politie schatte, dat er tweehonderdvijftig deelnemers waren. De PZC houdt het op driehonderd en Trouw op vijfhonderd. Dinsdagavond hielden we het voorzichtig op vijftig tot zeventig. Blijkbaar te weinig voor het NOS-journaal. Dat was zo ongeveer het enige medium, dat ontbrak.

De politie trad regelend op, met een grote soepelheid. De afspraak was, dat we met vier personen naast elkaar zouden lopen op het trottoir en dan in een rij achter elkaar. Nu we met zoveel mensen waren, hielden agenten de rechterrijbaan vrij. Zo konden we rustig van het station naar het kantoor van Delta lopen.

Daar werd een verklaring voorgelezen, waarin meeleven met de slachtoffers van de rampen in Japan werd uitgesproken. Ook werd gevraagd om in Nederland niet verder te gaan op de weg van de kernenergie. De tekst van die verklaring ligt al enkele dagen bij de redactie van de krant. Ik ben benieuwd, wanneer er daarvoor ruimte is. Ik vond het wel een aardig idee, dat bij het uitspreken van die verklaring de delegatie van de directie van Delta uitzicht had op de windmolen tegenover het kantoor.

De stille tocht werd voortgezet om op het Damplein met een minuut stilte voor de slachtoffers in Japan te eindigen. Precies om twee uur. Dat was een nadrukkelijke voorwaarde van de burgemeester van Middelburg.

Even later op de middag zou een stille tocht vanuit de synagoge in de Herenstraat naar het station vertrekken. Daar zou een plaquette onthuld worden ter nagedachtenis aan de Zeeuwse joden, die 24 maart 1943 vandaar naar hun ondergang hingen de vlaggen op de openbare gebouwen halfstok.

Het was vanzelfsprekend, dat die tocht de ruimte moest krijgen.

Delta niet echt succesvol op gebied duurzame energie. Denk aan Solland, denk aan BioValue.

Kiezen voor de luie oplossing?

30 maart 2011

De Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland zijn eigenaar van het energiebedrijf Delta.

Aandeelhouders mogen meepraten over investeringsbeslissingen. Dat kan gaan over grote en over kleine bedragen. In de gemeenteraad kwam de vraag aan de orde, wanneer de raad mee zou mogen praten. Was dat bij de kleine bedragen? Of bij de grote? Dan gaat het in beide gevallen om getallen met 6 nullen: beneden of boven 50 miljoen. Het voorstel van het college was om de raad te betrekken bij de grote investeringen. Ik heb toen gezegd: "Dan mogen we alleen meepraten over de luie beslissingen."

Duurzame energieopwekking zoals warmtekrachtkoppeling (gebruik van de restwarmte van bedrijven), zonne-energie, waterkracht, windenergie, biogas, gebeurt door tientallen bedrijven. Dat betekent veel vergunningen. Het vraagt ook vindingrijkheid, innovativiteit noemen we dat. Dat noem ik de slimme beslissingen.

Voor een nieuwe kerncentrale heb je maar één aanvrager nodig, één vergunning, één bouwer. Dat noem ik een luie beslissing.

Daarover lees ik vanmorgen in mijn landelijke dagblad een prachtig artikel van het ChristenUnie Kamerlid Esmé Wiegman met als kop: Kabinet kiest nu voor ouderwets

energiebeleid. Kerncentrales? Nodig is een groen energiebeleid. Haar conclusie is: "Het is de hoogste tijd, dat het kabinet echt het kabinet van de ondernemers met visie voor de toekomst wordt."

Tot nu toe is Delta niet echt succesvol op het gebied van duurzame energie. Denk aan Solland, denk aan BioValue. Dat heeft volgens mij te maken met dat ze te veel gericht zijn op het nemen van luie beslissingen.

Willen we naar de Dam, dan gaan we naar de Dam!

16 april 2011

Afgelopen zondag gingen 16.000 Japanners de straat op in Tokio. Ze demonstreerden tegen kernenergie. In Duitsland zijn er dagelijks betogingen. In Nederland blijft het tot nu toe stil. Op 16 maart was er een demonstratie in Middelburg met onverwacht veel deelnemers, maar dat was het dan wel.

Vandaag is er op de Dam in Amsterdam een grote manifestatie. Milieubewegingen, politieke partijen en jongerenorganisaties protesteren tegen kernenergie. Kernenergie past niet in een schone toekomst. De Tweede Kamer, die op 21 april een overleg heeft over kernenergie, moet dat in zijn overwegingen betrekken. Uit Zeeland gaan in elk geval drie volle bussen naar Amsterdam. Ik weet, dat er nogal wat Zeeuwen met de trein zullen komen. Uit alle provincies hebben de Milieufederaties bussen ter beschikking gesteld.

Meer dan 70.000 mensen tekenden de petitie "Ik heb schoon genoeg van kernenergie". Daarmee laten ze aan Kamerleden zien, dat zij kiezen voor schone alternatieven. Delta gaat de dorpsraad in Grijskerke voorlichten over kernenergie.

Vertellen ze daar ook, dat ze zoveel investeren in een nieuwe kerncentrale, dat ze geen geld overhouden voor duurzame energie?

Ik zag op het journaal een reportage van een bezoek van een basisschoolklas aan de kerncentrale. De kinderen waren heilig overtuigd van de veiligheid. Een aardig staaltje kindermisleiding, vind ik dat. Op een andere zender werd vlak daarna de minister van energie ondervraagd over veiligheid van kerncentrales. Er wordt rekening gehouden met een ramp een keer per miljoen jaar, zei hij. De laatste dertig jaar telden we al drie ernstige ongelukken: Harrisburg, Tsjernobil en Fukujima. Borsele kende in die zelfde periode een aantal bijna-ongelukken. "Statistieken zijn leugenaars", leerde ik van een econoom.

De kop boven dit blog is ontleend aan woorden van Herman Bode (FNV) tijdens een vakbonds-demonstratie 1980

25 JAAR...

01.23 uur

Voor mij is het heel betekenisvol, dat dit allemaal juist in het weekend van Pasen plaats vindt. Pasen is voor mij het feest van de hoop.

23 april 2011

In de media is al aandacht aan besteed aan de kernramp in Tsjernobil, 26 april 1986. De gevolgen waren tot in ons land te merken. Ook op het Scheldeplein in Vlissingen wordt er van 11.00-13.00 aanschouwelijk onderwijs gegeven. Overal in ons land laten mensen vandaag zien, wat een ongeluk in een van de vele kerncentrales in Europa zou kunnen betekenen.

In Het Beest in Goes begint om 19.30 uur een herdenkingsbijeenkomst, met films over Tsjernobil, muziek en woorden ter overdenking. Na afloop gaan we naar de zeedijk bij de kerncentrale in Borssele. De deelnemers daar vormen met fakkels in de hand een anti-kernenergiester. Om 23.23 zullen we in stilte ons verbonden voelen met Tsjernobil, waar het dan al 26 april 1.23 uur is.

U bent zeker geen Zeeuw

26 april 2011

Ze waren er weer, die twee mannen en die ene vrouw in Walcherse dracht, die ik ook in Amsterdam op de Dam had gezien. Die mevrouw uit Den Haag en die man uit Haarlem waren trouwens ook. Ik ontmoette ze nu in Het Beest in Goes. Daar werden in verband met de herdenking van de kernramp in Tsjernobil op de vroege ochtend van 26 april 1986 twee films getoond. De ene liet beelden zien van kort na de ramp, van de reddingspogingen bij de kerncentrale, van de evacuatie van de bevolking, maar vooral ook van de verspreiding van de giftige wolk over heel Europa.

De reacties in Nederland waren het onderwerp van de andere film. De regering besloot binnen een maand na de ramp, dat er geen tweede kerncentrale in Nederland zou komen. De plannen werden afgeblazen. Na afloop konden de aanwezigen naar het strand van de Kaloot gaan, daar bij de koelwateruitlaat van de kerncentrale, vormden mensen een anti-kernenergiester. Niet met fakkels, vanwege het brandgevaar, maar met lampionnen.

Zeker tachtig mensen, uit alle delen van het land verenigden zich in een indrukwekkende minuut van stilte, ook voor de slachtoffers van die andere kernramp.

"U bent zeker geen Zeeuw", voegde iemand mij zaterdagmiddag op het Scheldeplein toe.

"Alleen buitenstaanders maken zich druk om kernenergie", wist hij me te vertellen.

We lieten daar de reikwijdte van de gifwolken zien. Op een gegeven moment was niemand in Europa meer buitenstaander. Daar hielpen jodiumpillen niet veel bij.

Uit cijfers van Delta blijkt overigens, dat veel meer Zeeuwen kiezen voor windenergie dan voor kernenergie. "Ons Zeeuwen bin best wel duurzaam".

Zeker tachtig mensen, uit alle delen van het land, verenigden zich in een indrukwekkende minuut stilte, ook voor de slachtoffers van die andere ramp.

Koekoeksjong

28 juni 2011

Denk je dat deze actie effect heeft gehad? Hebben jullie hiermee de aandeelhouders beïnvloed?

Deze twee vragen werden mij maandagmiddag na afloop van een demonstratie voor het hoofdkantoor van Delta in Middelburg gesteld. De veertien aandeelhouders, de Provincie Zeeland en de dertien Zeeuwse gemeenten moesten beslissen over de aankoop van extra aandelen in de kerncentrale in Borsele. Met in hun achterhoofd de wetenschap, dat Delta dit beschouwt als een opstap naar een tweede kerncentrale. Hoewel het in alle toonaarden ontkend wordt, tot in de gemeenteraad van Vlissingen toe, deze aankoop zal die plannen vergemakkelijken.

Ruim 92.000 mensen hebben hun handtekening gezet onder de petitie Nederland heeft schoon genoeg van kernenergie. De coalitie van anti-kernenergiebewegingen, milieufederaties en politieke partijen, die deze petitie hebben georganiseerd, hebben de ondertekenaars gemeld, dat maandag in Middelburg de aandeelhoudersvergadering van Delta gehouden zou worden.

Heeft de actie effect gehad? Voor de aandeelhouders zal duidelijk geworden zijn, voor zover ze het nog niet wisten, dat de keuze voor kernenergie niet meer vanzelfsprekend is. Zijn ze beïnvloed? Misschien wel, maar ze zijn met een mandaat erop uit gestuurd. De gemeenteraden en de provinciale staten hebben voor hen beslist. In die zin zou

je van stemberechtigden kunnen spreken. De gemeenteraden en de Provinciale Staten moeten tot een andere keuze komen.

Zo langzamerhand is Nederland het enige land in West-Europa, dat nog serieus nadenkt over uitbreiding van de nucleaire capaciteit. Delta zegt dat nodig te hebben om aan duurzame energie te kunnen werken. Uit de gang van zaken rond de biodieselabriek BioValue en de zonnecellenfabriek Solland kun je opmaken, dat Delta de weg op de duurzame markt niet goed kan vinden. Of moet ik zeggen, dat kernenergie een koekoeksjong is, dat de duurzame energie uit het nest stoot?

Het is toch wel opmerkelijk, dat een bedrijf, dat zegt, dat Nederland in 2050 alleen nog energie uit hernieuwbare bronnen zal gebruiken, nu nog plannen maakt voor een kerncentrale. Als die in 2020 kan gaan draaien, dan werkt die daar tot 2080.

Uit een peiling van Omroep Zeeland blijkt, dat 68% van de Zeeuwen liever windenergie heeft dan kernenergie. Daar zitten veel klanten van Delta bij! Als Delta werkelijk een Zeeuws bedrijf wil blijven, zal ze toch beter naar haar klanten moeten gaan luisteren. De stem van de kiezers tegen kernenergie moet ook wat luider doordringen tot lokale en provinciale politici.

www.schoongenoegvankernenergie.nl

@deltanv#stopkernenergie

Uit het hele land kwamen mensen naar Middelburg om hier waardig tegen te protesteren. De ruiten van de auto's van de aandeelhouders werden bij aankomst gewassen. Daarbij werd de aandeelhouders een heldere blik tijdens de vergadering toe gewenst.

Voor de trap bij de ingang van het hoofdkantoor van Delta stonden twee poortjes. Eén met het opschrift duurzaamheid, boven het andere stond kernenergie. Vier van de veertien kozen voor het groene poortje.

Kernafvaltransport over de Westerschelde

5 juli 2011

Eind mei stelde GroenLinks vragen aan het college over het transport van nucleair afval per schip van Sellafield naar Vlissingen. Binnen de gestelde termijn kwam er uitvoerig antwoord. Maar daar ben ik niet helemaal tevreden mee. Het college verwijst naar uitspraken van de Raad van State op bezwaren, die Greenpeace tegen dit transport aanvoerde.

De informatie waarover ik beschikte kwam niet van Greenpeace, maar van KIMO. Dat is de vereniging van kustgemeenten in veertien landen rond de Noordzee. Alle Nederlandse kustgemeenten, ook Vlissingen, zijn daar lid van. KIMO maakt zich al jaren ernstig zorgen over het transport van ultra hoog radioactief afval over de Noordzee. Daarvoor wordt onder meer gebruik gemaakt van de Atlantic Osprey, vanouds een Ro-Ro schip, dat niet gebouwd is voor het vervoer van radioactieve stoffen. Dat schip verzorgde ook het transport, waarover GroenLinks vragen gesteld heeft. Wereldwijd zijn er veiliger schepen, die juist voor dit soort vervoer gebouwd zijn. KIMO heeft daarover een en ander maal gesprekken gevoerd met de ministers van milieu. Daarbij is nadrukkelijk de bezorgdheid voor de veiligheid op de Noordzee aan de orde gekomen.

Ik ben een beetje verbaasd, dat in de beantwoording van het college niets is terug te vinden van die bezorgdheid. De gezamenlijke Noordzee-gemeenten vragen om de veiligheid op de Noordzee te waarborgen. Vlissingen kan zich daar niet aan onttrekken. Ik zal daar donderdag in de vergadering van de gemeenteraad zeker op doorvragen.

foto Greenpeace

Nieuw hoofdkantoor van Delta?

13 juli 2011

Het energiebedrijf Delta is hecht verankerd in de Zeeuwse samenleving. Veel Zeeuwen krijgen hun gas, water, licht, televisie en internet van dit bedrijf. Veel clubs ontvangen sponsorinkomsten van deze onderneming. Gemeenten houden in hun begroting rekening met de afgesproken dividenden, die jaarlijks uitgekeerd worden. Afgesproken dividenden, die zul je bij een gewone onderneming niet tegen komen. Delta is dan ook geen gewone onderneming. De aandeelhouders zijn de lokale en provinciale overheden in Zeeland. Tot nu toe zijn die niet erg uitgesproken met hun kritiek op het bedrijf. Ze zijn maar al te blij met de regelmatige inkomsten. Die lijken te fungeren als een soort zwijggeld. Het lijkt er op, dat daar toch wat verandering in komt. Acht van de twee en twintig Vlissingse raadsleden

stemden in juni tijdens een aparte vergadering tegen de aankoop van extra aandelen in de kerncentrale. Bovendien droeg de raad de wethouder op om het ongenoegen over de te late informatie over dit onderwerp mondeling en schriftelijk aan de raad van commissarissen over te brengen. Drie partijen stemden in de raadsvergadering van vorige week tegen de goedkeuring van de jaarrekening over 2010. Namens de fractie van GroenLinks heb ik de volgende punten genoemd. De handelwijze van Delta rond het faillissement van de biodieselfabriek BioValue heeft het personeel daarvan onnodig beschadigd. De ontwikkelingen rond het zonnecellenbedrijf Solland Solar hebben misschien meer gekost dan uit de cijfers blijkt. De investeringen in een tweede kerncentrale staan de inzet op duurzame energie in de weg.

Eind 2009 maakte Delta bekend, dat het een nieuw hoofdkantoor zou laten bouwen. Daarover horen we sindsdien niets meer. Wel over samenwerking met buitenlandse bedrijven om een tweede kerncentrale mogelijk te maken. Eén belangrijke naam springt daarbij in het oog, EDF, Electricité de France. Het realiseren van de nucleaire ambities zou wel eens het einde kunnen betekenen van Delta als zelfstandig Zeeuws bedrijf. Tijdens een zoektocht naar nieuwe architectuur zag ik in La Défense, een zakenwijk bij Parijs, het hoofdgebouw van EDF. U begrijpt, dat bijgaande foto niet genomen is vanwege de discussie in de raad over kunst in de openbare ruimte. Het gaat om de letters EDF aan de bovenkant van de gevel. Is hier straks het hoofdkantoor van Delta gevestigd? Hoe Zeeuws is Delta dan nog?

SLUITEN?

België kernenergievrij in 2015?

25 augustus 2011

Na de kernramp in Fukushima heeft België besloten om de kerncentrales in Doel en in Tihange bij Luik in 2015 te sluiten.

Te mooi om waar te zijn. Men heeft een bijzondere oplossing gekozen. Beide kerncentrales worden aan Frankrijk verkocht. De grond eronder wordt Frans grondgebied. België produceert zoals beloofd geen kernenergie meer! Niet echt geloofwaardig, want ze blijven stroom "importeren" van hun voormalige kerncentrales.

Op zaterdag 17 september wordt er

Vanaf 1 september zal er op www.borssele-2nee.nl de nodige informatie te vinden zijn.

in Duitsland, Frankrijk en België bij kerncentrales gedemonstreerd. Het gezamenlijke thema is: Straling zonder grenzen, verzet zonder grenzen, atoomenergie Stop!

De demonstratie tegen kernenergie onlangs in Brussel trok ruim tienduizend betogers. Dat is meer dan het aantal deelnemers aan de manifestatie in Amsterdam op 16 april. Het zal druk worden in Tihange, is de verwachting.

Het actiecomité Borssele2Nee! is van plan om naar Tihange te reizen om mee te demonstreren. Als lid van dat comité ga ik ook mee. Bij een kernramp in Doel of in Borssele worden grote delen van Zeeland en van België getroffen. Een ongeval in Tihange kan zeer nadelige gevolgen hebben voor Limburg. Het is goed om als demonstranten over de grenzen elkaar te ondersteunen.

De kerncentrale van Doel heb ik afgelopen weekend van dichtbij bekeken. Borssele2Nee! wil niet, dat Borssele er straks ook zo uit gaat zien. Het valt mij trouwens op, dat er langs de A58 steeds meer borden met teksten tegen kernenergie staan.

fotografie Bennie Janssens

Aardbeving bij Tihange

19 september 2011

1500 betogers verzamelden zich zaterdagmiddag bij de kerncentrale in Tihange bij Huy, in België. Zij vroegen om het stil leggen van de kerncentrales in Huy en in Doel, bij Antwerpen. Onder de deelnemers nogal wat mensen uit Nederlands Limburg. Het actiecomité Borssele2Nee! had ook een afvaardiging gestuurd. Eén van de sprekers nodigde de deelnemers uit voor een stresstest. Eerst moesten ze gezamenlijk luid roepen, maar de koeltorens bleken bestand tegen deze uitdaging. Toen alle deelnemers op de grond begonnen te stampen leek er achter de hekken iets in beweging te komen, maar dat kan verbeelding geweest zijn. Het was een bont gezelschap, dat naar Tihange gekomen was.

Misschien nog wel meer Duitsers dan Belgen. De toespraken werden steeds vertaald van Frans naar Duits of andersom. Ik was de enige Nederlandstalige spreker. Ik heb een groetwoord overgebracht namens het Landelijk Platform Tegen Kernenergie en Borssele2Nee! Ik heb gezegd, dat het wonderlijk is, dat juist in deze tijd nog nieuwe plannen voor een kerncentrale gemaakt worden. Het zal er wel op neer komen, dat de Fransen de winst binnen halen, de Duitsers de stroom ontvangen en dat Nederland met het kernafval blijft zitten. Laten we liever kiezen voor duurzame energie. "Open je ogen, sluit de centrales" las ik op een spandoek, "Fukushima is overal", stond op een ander. Een Japanse vrouw was ontroerd door

mijn button met in het Japans de tekst "Kernenergie, nee bedankt". Er was een live verbinding met Japan, toen Tomoyuki Takada ons uitnodigde om met hem mee te zingen: "Sta op Japan, sluit de kerncentrales."

Dat van die aardbeving bij Tihange is overigens niet zo ondenkbaar. De kerncentrale is gebouwd boven een breuklijn. Op 8 november 1983 was er een aardbeving, die in Luik, enkele kilometers van Tihange, grote schade aanrichtte. Daarom onderstreep ik het motto van deze demonstratie: "Kernrampen kennen geen grenzen, ons verzet ertegen evenmin".

Beste vriendinnen en vrienden,

Namens het Landelijk Platform tegen Kernenergie in Nederland en de actiegroep Borssele2Nee! mag ik een groetwoord uitspreken.

Wij zijn van Borssele2Nee: een Nederlandse actiegroep tegen de bouw van nieuwe kerncentrales. In Nederland wil men bij Borssele een nieuwe kerncentrale bouwen die 5x zo groot wordt als de huidige kerncentrale.

Hier voeren we samen met een steeds groter wordende groep organisaties actie tegen. Vanaf het winnen van uranium tot aan de opslag van het nucleaire afval en alle stappen er tussenin is het een zeer vervuilende industrie die niet van deze tijd is.

foto Bennie Janssens

Een extra kerncentrale in Zeeland betekent: de Fransen de winst, de Duitsers de stroom, en het kernafval blijft in Zeeland. Dat is gekkenwerk. In Nederland zien we het aantal tegenstanders van kernenergie toenemen, nu de politiek nog! In deze tijd zou fors ingezet moeten worden op duurzame energie!

Het is fantastisch om een internationaal geluid te laten horen met zoveel mensen, hier moeten we mee doorgaan! Nee tegen kernenergie, Ja voor duurzame energie!

Stroom naar de toekomst

3 november 2011

De energievoorziening van de toekomst is duurzaam of ze zal niet meer zijn. De bronnen van fossiele en nucleaire brandstof zijn eindig. Wind, water en zon zijn en blijven ruim voor handen. Biomassa, van plantendelen tot menselijke uitwerpselen, is volop beschikbaar. De energie die een tweede kerncentrale gaat leveren is in Nederland niet nodig. Nu is het de tijd om over te stappen naar duurzaam. Een aantal Zeeuwen vindt, dat Delta nu de keuze moet maken. Vanavond, 3 november, is er in de Zeeuwse Bibliotheek in Middelburg een energieke, inspirerende avond. Daar worden alternatieven aangereikt. Maakt Delta die keuze niet, dan zouden de klanten wel eens

over kunnen stappen naar groenere bedrijven. Het lukt mij niet om daar bij te zijn. Ik wordt in de gemeenteraad verwacht. Daar zal ik antwoord krijgen op mijn vraag om de gemeenteraad mee te laten spreken over de beslissingen om € 100 miljoen te steken in een haalbaarheidsonderzoek naar een tweede kerncentrale. Dat bedrag moet waarschijnlijk naar boven bijgesteld worden. Ik hoor al bedragen van € 200 en € 220 miljoen. Maar dan moeten er twee partners meedoen, die voorlopig aan de zijlijn blijven staan. De directeur van Delta hield deze week in het Financieel Dagblad een pleidooi voor een CO2 belasting op andere brandstoffen. Dat betekent, dat u en ik gaan opdraaien

voor de kosten van zijn ambitieuze plannen. Het commentaar in het Financieel Dagblad, luidde fijntjes, dat hij daarmee de kernenergielobby geen goede dienst heeft bewezen. Dan is er nog die stresstest. Die werd verplicht gesteld na de ramp in Fukushima. Deze week kwamen de resultaten vrij. Eerst van een onderzoek door een onafhankelijk Zwitsers Bureau, dat in opdracht van Greenpeace naar de centrale gekeken had. Dat zette een groot aantal vraagtekens. Zelfs het eigen onderzoek toont zwakke plekken. Ik ben het met Tweede Kamerlid Liesbeth van Tongeren eens, dat de centrale stil gelegd moet worden totdat de tekortkomingen hersteld zijn.

Wie betaalt de actievoerder?

24 november 2011

Via de elektronische snelweg kreeg ik dinsdagmiddag de stukken onder ogen over de vergunningaanvraag van Delta voor een tweede kerncentrale. Nog niet alles was compleet, want het bijbehorende raadsvoorstel ontbrak nog. In de raadsvergadering van 3 november heb ik gevraagd om tijdige toezending van de stukken. De gemeenteraad moet hier in de raadsvergadering van 15 december een besluit over nemen. De betreffende commissie komt vanavond bij elkaar. Het stond nog niet op de papierenagenda, zoals die twee weken van te voren wordt aangeleverd. Dinsdag zou het college een voorstel formuleren. Ergens in die stukken las ik, dat een transparante procedure noodzakelijk is. Zorg dan tenminste dat de stukken op tijd aangeleverd worden. Het gaat wel om de helft van € 220.000. Of je nu voor of tegen kernenergie bent: dat is en blijft een hoop geld om in

een achternamiddag over te moeten beslissen. Meer tijd blijft er niet over. De voorlichtingsavond voor de nieuwe plannen van Delta, die ik vorige week bijwoonde, had me al stof tot nadenken gegeven. Maar toen ik was me nog niet bewust, dat er een prijskaartje hangt aan de demonstraties tegen kernenergie en afvaltransport. In de zogenaamde Randvoorwaardenbrief lees ik: 'In Nederland worden de kosten van protestacties gezien als behorend bij het democratisch proces.' Dat vind ik een zin om met aandacht te lezen. Delta maakt duidelijk, dat het bedrijf niet voor de kosten opdraait. Dat doet de belastingbetaler. Die draait trouwens ook op voor de niet te verzekeren gevolgen van een kernramp. Ik neem mijn eigen demonstratiekosten wel voor mijn rekening. Dat heb ik dit voorjaar ook op een verkiezingsbijeenkomst gezegd. Die

ging over de energie, die Zeeland zelf produceert in de bio-based economy. De medewerker van een partijbureau zei toen, dat de ondergrondse CO2-opslag bij Barendrecht onmogelijk was gemaakt door betaalde actievoerders. Toen ik vroeg, wat hij daar precies me bedoelde, kon deze welbespraakte heer niet uit zijn woorden komen. Ik vertelde, dat ik een paar maanden eerder op een bijeenkomst van organisaties, die actie voeren tegen de komst van een nieuwe kerncentrale, een directeur van Delta ontmoette. Ik zei, dat ik hem toch moeilijk een betaalde actievoerder kon noemen. Het raadsvoorstel kwam op een laat moment toch nog binnen. Het college had uit de stukken de zelfde conclusie getrokken als ik: met deze gegevens kun je geen verantwoorde beslissing nemen.

Soep van de boswachter

2 december 2012

lezersfoto Zoom

Het reuzenrad van de kermis in Tsjernobyl levert prachtige plaatjes op. Gisteren zag ik er twee van. De ene stond in een fotografietijdschrift. Het artikel ging over het fotoparadijs, dat dit rampgebied was geworden.

De andere foto stond op de omslag van het boek 'De generator generatie'. De schrijfster, Franka Hummels, vertelde in de Zeeuwse bibliotheek over de gevolgen van de ramp in de kerncentrale, nu vijftwintig jaar geleden, voor de mensen, die toen kleuters waren. Jonge, getrouwde vrouwen bijvoorbeeld, die eerst zwijgen als hen gevraagd wordt, waarom ze geen kinderen hebben. Als de vraag later nog een keer gesteld wordt zeggen ze: "We durven er niet aan te beginnen." Een kleuterjuf vertelt, dat alle kinderen in haar klas ziekelijk zijn. Haar eigen kinderen zijn gelukkig gezond. Iemand, die bij dat gesprek aanwezig is zegt: "Maar ze hebben wel zes tenen." Haar reactie is: "Dat hebben ze hier allemaal."

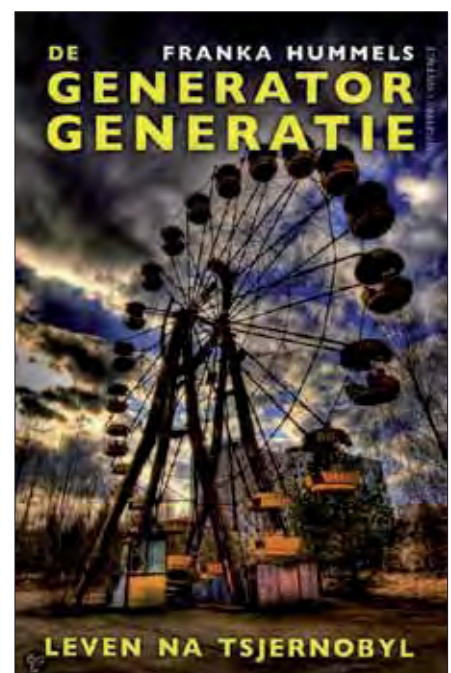
De ramp in Tsjernobyl werd bekend, doordat iemand bij een kerncentrale in Zweden verhoogde radioactiviteit opmerkte. Pas na enkele dagen drong het tot de wereld door, waar het incident had plaats gevonden. De autoriteiten in de toenmalige Sovjet-Unie hadden geen belang bij publiciteit. De noodzakelijke evacuatie vond in feite te laat plaats. Tsjernobyl ligt in wat nu de onafhankelijk staat Ukraine is, tegen de grens van Wit-Rusland. In dat land zijn de meeste slachtoffers gevallen. De autoriteiten daarvan ontkennen, dat de vele ziektegevallen in dat land met Tsjernobyl te maken hebben.

Franka bezocht ook de stad Prypiat, waar de ingenieurs van de kerncentrale gewoond hadden. Een stad met trotse bewoners, die hoog in aanzien stonden. Zij waren de meesters van de techniek van de toekomst. Ook daar had ik beelden van gezien. Die waren van een afgrijselijke schoonheid.

Jarenlang mochten de mensen in de wijde omgeving van Tsjernobil geen paddenstoelen zoeken om die te eten, honing en winterwortels waren taboe. Nu zeggen de autoriteiten, dat er geen gevaar meer is.

In 1995 kregen mijn vrouw en ik bezoek uit Chernigiv in de Ukraine, 75 kilometer van Tsjernobyl. Ze bleven eten en mijn vrouw zette ze "soep van de boswachter" voor. Nooit zal ik de schrik op hun gezichten vergeten, toen ze de paddenstoelen zagen drijven. Het duurde even voor we ze hadden duidelijk kunnen maken, dat dat in Nederland geen gevaar opleverde.

Wonderlijk, door dat ene ongeluk werd de techniek van de toekomst afgezworen. De plannen voor nieuwe kerncentrales werden in de ijskast gezet. Ondanks de nieuwe ramp in Fukushima gaat men nu gewoon door met de voorbereidingen. Ik hoop, dat de aandeelhouders van Delta daar een stokje voor steken.

Op weg naar Kerst

6 december 2011

Vanuit Tihange, in België, kreeg ik bericht. 17 september was ik daar voor de grote internationale demonstratie tegen de kerncentrales in Frankrijk, Duitsland, België en Nederland. De mensen, die dat georganiseerd hadden, willen op 11 maart de ramp in Fukushima herdenken. Eerst varen ze met een schip naar Borsele voor een manifestatie, dan naar Doel. Over binnenwateren gaan ze naar Luik en Tihange. Daar arriveren ze 11 maart. Natuurlijk wil Borssele2Nee! daar aan mee werken. We brengen dit plan in bij het Landelijk Platform tegen kernenergie.

Omroep Zeeland meldt, dat een Duitse antikernenergiegroep bezwaren maakt tegen een tweede kerncentrale in Borsele. Ze roepen de inwoners van Noordrijn-Westfalen op om te protesteren. Dat zijn toevallig wel de toeristen, van wie we het in Zeeland juist moeten hebben! Op de site van "Stralend Seeland.de" waren al heel wat reacties uit die omgeving gekomen. De toekomst van Zeeland ligt in het toerisme.

Het energiebedrijf Delta laat zich van zijn sociale kant zien. Bijna een jaar geleden liet Delta de biodieselfabriek BioValue in Noord/Groningen failliet gaan. De werknemers stonden zonder sociaal plan op straat. Ik heb daar enkele keren vragen over gesteld aan het college van B. en W. Eerst luidde het antwoord, dat Delta bekend stond als sociaal bedrijf. Ik hoefde me dus geen zorgen te maken. Het kwam niet in orde, daarom stelde ik weer vragen. Nu bleek, dat Delta wel eigenaar was, maar geen werkgever, was het antwoord. Een sociaal plan was daarmee niet aan de orde. Dat antwoord kreeg ik weer, na de uitspraak van de rechter, dat Delta moest onderhandelen over een sociaal plan. Een eigenaar, die zich als werkgever gedraagt, moet daar ook naar handelen. Het sociaal plan kwam

er en is inmiddels uitgevoerd. Nu hoor ik, dat Delta de ontslagen werknemers een kerstpakket aanbiedt. Delta geeft daarmee toe wel degelijk de werkgever te zijn geweest van de medewerkers van BioValue.

Vlak voor kerstmis, op 22 december, houdt Delta de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Daar moet het besluit vallen of de vergunning voor een tweede kerncentrale aangevraagd kan worden. Niet alle aandeelhouders zijn het daarmee eens. Veel anderen ook niet. Die zullen tussen 12.00 en 14.00 voor het hoofdkantoor op de Poelendalesingel in Middelburg staan. Ik ben daar zeker ook bij.

De atoomstaat

9 december 2011

Van twee kanten bereiken mij berichten over kernenergie in Japan. Ike Teuling, stralingsdeskundige van Greenpeace Nederland is in de omgeving van Fukushima. Via Twitter houdt zij haar volgers op de hoogte van haar bevindingen. "Zolang je maar licht, is straling niet gevaarlijk. Dit is geen komiek maar een officieel adviseur van de Japanse overheid", is een tweet. "Straling Fukushima-stad zo hoog, dat inwoners 10x jaarlijks toegestane dosis kunnen oplopen. Hotspots meer dan 100x achtergrondstraling." Is een andere, die direct gevolgd wordt door: "Fukushima-stad is net zo ver van de ontplofte kerncentrale als Borssele van Rotterdam.

Dringt pas tot me door nu ik er rondgelopen heb." Op mijn door de gemeente Vlissingen ter beschikking getelde i-Pad kan ik hier ook plaatjes bij krijgen, bijvoorbeeld van Ike met geigerteller in een prachtige appelboomgaard. Ze geeft trouwens ook commentaar op de ontwikkelingen in Zeeland. Bijvoorbeeld over de Provincie Zeeland, die subsidie wil voor Borsele 2 en over de gemeente Hulst, die twijfelt aan de haalbaarheid van een nieuwe kerncentrale.

In mijn landelijke dagblad lees ik in een indrukwekkend artikel "Hoe Japan zijn kernenergie erdoor drukte". Dat land was eerst volkomen tegen kernenergie. Gevolg van de atoomaanvallen op Hiroshima en Nagasaki. Nu staan daar 54 kernreactoren. Daartegen is wel degelijk verzet vanuit de bevolking gekomen, maar dat is vakkundig onschadelijk gemaakt. Kranten schrijven daar liever niet over: Tepco, de beheersmaatschappij van de kerncentrales,

Zolang je
maar licht is
straling niet
gevaarlijk.

Fukushima-stad is net zo ver van de ontplofte kerncentrale als Borssele van Rotterdam.

koopt regelmatig hele advertentiepagina's. Hoewel redactie en directie officieel gescheiden zijn, was opvallend hoe voorzichtig de pers was over de ramp in Fukushima. Overal in Japan hebben kleine dorpen grote sportcomplexen, gesponsord door Tepco.

Ook provincies krijgen geld van het bedrijf. Tegenspraak ligt dan niet voor de hand. In Japan blijkt, dat kernenergie niet schoon en goedkoop is. Tepco is in feite failliet en de overheid, lees de belastingbetaler draait op voor de kosten van de schoonmaak van de Fukushima-reactoren. Voor het opbergen van het kernafval van de overige reactoren heeft ook Japan nog geen definitieve oplossing.

Ike Teuling legt in haar tweets verbinding tussen de situatie in Japan en die in Zeeland. Ik zelf zie nogal wat parallellen tussen het dagbladartikel en wat ik om me heen zie. Het hemelsblauw van de paginagrote advertenties van Delta over kernenergie spreekt boekdelen. Ik heb wel eens gevraagd of het dividend van Delta fungeert als zwijggeld.

Dat doet mij denken aan dat boek, dat ik maar weer eens uit de kast gehaald heb: De Atoomstaat van Robert Jungk. Hij beschrijft daarin hoe de bescherming van de kerncentrales en van het daar te gebruiken materiaal en van het afval op gespannen voet staat met een transparante democratie.

Koningin Emma

16 december 2011

Het was een dag vol verrassingen. Eerst kreeg ik een brief van minister Verhagen onder ogen. Hij beantwoordde vragen van de Tweede Kamerfractie van GroenLinks. Hij schreef, dat er geen sprake kon zijn van financiële steun aan Delta voor de bouw van een tweede kerncentrale. Nergens ter wereld is een kerncentrale gebouwd zonder overheidssteun. Einde verhaal lijkt mij.

Daarna woei ik haast van het strand bij het in gebruik nemen van een jutbak op het strand bij Dishoek. Meer dan 25 vrijwilligers houden het strand van Vlissingen in de winter schoon. Zij krijgen nu versterking voor de stranden van Veere. Dat zijn zeer energieke mensen.

Aan het begin van de middag was ik in Middelburg, op de Dam. Daar staat een standbeeld van koningin-moeder Emma. Dat is de overgrootmoeder van onze huidige koningin Beatrix. Koningin Emma heeft veel betekend voor Zeeland. Voor de gezondheidszorg en voor de nijverheid. Dat hoorde ik van een look-alike, die de aanwezigen toesprak. Zij onderstreepte de kracht van Zeeland: de grote hoeveelheid zon en wind. Wat kan daar een energie uit gemaakt worden. Dan krijg je echt stroom naar de toekomst. Zo heet de burgerbeweging, die Delta op het spoor van duurzame energie wil brengen.

Later op de middag seinde de Tweede Kamerfractie me vertrouwelijk in. Delta trekt het voorstel voor de vergunningaanvraag voor de bouw van een tweede kerncentrale in. De aandeelhouders mogen daar niet op 22 december over praten, maar pas in juni. Dan heeft Delta zich verzekerd van financiële steun van de overheid. Dat lees ik in het persbericht, dat me tien minuten later bereikt. Nog vijf minuten later is het bericht, dat me vertrouwelijk bereikt al op de radio. De tweets vliegen in het rond. Zelf

gebruikte ik het spreekwoord “van uitstel komt afstel”. Dat kwam ik vaker tegen. Een Statenlid vraagt al om dit onderwerp niet meer vandaag in de Staten te behandelen. De tekst, die ik voor de behandeling van de aanvraag in de Raad voorbereid had kwam in de lucht te hangen. De demonstranten moeten zich nog beraden op eventuele acties. Die komen er nu direct anders uit te zien. Ik ben heel benieuwd hoe dit afloopt. (Voor de toespraak van Emma, zie: www.stroomnaardetoekomst.nl)

Goed bietenjaar

21 december 2011

Gisterenavond was er een inloopbijeenkomst in verband met de Milieu Effectrapportage (MER) voor een tweede kerncentrale. Ik schrijf niet de tweede, want als de ene niet door gaat, dan kan er nog een andere komen. Een medewerker van Delta stond broederlijk naast de vertegenwoordiger van de andere partij Economic Resources Holding (ERH). Ze hadden niet veel aanspraak, maar dat kwam omdat de avond heel rustig was.

Dat zag er bij binnenkomst in de Stenge heel anders uit. De hal stond vol met druk pratende mannen tussen dertig en vijftig jaar. In het midden was een uitschenkpunt voor koffie en thee. Ik ging met nog een lid van Borssele2Nee! netjes in de rij staan. De serveerster herkende me aan mijn “Schoon genoeg van kernenergiespeldje”, de Japanse versie daarvan. U komt zeker voor die avond over de kerncentrale? Dan moet u boven zijn. Dit waren agrariërs, die op uitnodiging van de Cosun, vroeger de SuikerUnie, bij elkaar waren gekomen. Een van de meest informatieve dingen, die ik boven te horen kreeg was: “Het was een goed bietenjaar”. Zat ik dan toch nog in de verkeerde

zaal? Nee, maar er viel in feite weinig te vertellen. Je kon langs zeven verschillende panelen lopen. Op al die panelen hing dezelfde plattegrond van Vlissingen-Oost met daarop zeven plaatsen, waar mogelijk een kerncentrale gebouwd kan worden. Dat de grond onder het failliete Zalco door het bedrijf aan Zeeland Seaports verkocht is, was op het ministerie niet bekend. Een achtste plek?

Ik vroeg aan iemand van het ministerie of ik ook een kaart kon krijgen. Hij bukte zich naar een doos met drukwerk. Daarin lag een stapel van de rapporten, die ter inzage zouden liggen. Hij tilde het eruit, maar legde het weer terug. Hij maakte een plastic map op tafel open en wees op hetzelfde boekwerk. “Dit mag u wel even inkijken.”

Mijn concrete vraag, hoe hoog de koeltorens zouden worden leverde steeds verwarring op. Die komen er niet, als de KCB2 aan de waterkant gebouwd wordt. Dat is alleen nodig als de locatie verder van de haven af ligt. Dat gold overigens voor vier van de zeven aangegeven plekken. Het koelwater kan zonder problemen de Schelde in.

Voor 12 januari moeten zienswijzen (het ambtelijke woord voor bezwaren) ingediend worden. Dat is het einde van de zes weken durende inspraaktermijn. Dat halverwege de inspraaktermijn de eerste en enige voorlichtingsbijeenkomst gehouden wordt moest ik niet bezwaarlijk vinden. Dat de kerstvakantie daarna viel, ja daar hield de wet in zoverre rekening mee, dat zes weken ruim genoeg was om een vakantie te omvatten.

Ik ben benieuwd welke zienswijze het college van Vlissingen gaat indienen. Een paar locaties liggen op Vlissings grondgebied. Ik heb gevraagd of we dat in de commissie ruimte van 10 januari kunnen horen.

Van o. o. o naar P.P.P.

21 december 2011

De voltallige raad van Vlissingen nam vorige week een motie van GroenLinks en ChristenUnie aan. Daarin werd van het college inzet gevraagd voor voortzetting van de inspanningen op het gebied van laaggeletterdheid. Alle partijen in de raad vinden dit een groot, menselijk en maatschappelijk probleem. 45.000 Zeeuwen zijn laaggeletterd, evenveel als Vlissingen inwoners heeft. Stuk voor stuk zijn dat mensen, die persoonlijk lijden om hun onvermogen om volop aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen. Dat betekent ook nog eens, dat zij moeilijker aan werk komen, terwijl zij juist wel gemotiveerd zijn. Vlissingen wil blijven meedoen aan projecten, die deze mensen helpen om (beter) te leren lezen en schrijven en zo beter in de samenleving te functioneren.

In dit weblog wilde ik het niet hebben over het alfabet, ook al wekt de titel die indruk. 69 hoogleraren hebben een open brief geschreven, waarin zij zeggen, dat een tweede kerncentrale

onbetaalbaar, onnodig en onrendabel zal zijn. In Europa zijn op dit moment twee kerncentrales in aanbouw. De kosten daarvan rijzen de pan uit. Een klein bedrijf als Delta zal dat nooit kunnen betalen, de overheid wil niet bijspringen en buitenlandse investeerders houden nog even afstand. Intussen produceert Nederland al meer energie dan we zelf kunnen gebruiken. Een nieuwe centrale wordt alleen voor de export gebouwd. De prijzen van duurzame energie dalen snel en liggen binnenkort lager dan die van kernenergie. Dat zijn die drie o's. Met excuses voor het gebruik van Engels, moet ik schrijven, dat die drie p's staan voor Engelse woorden: People, Planet, Profit. Wereldwijd staan die woorden voor een duurzame economie, waarbij rekening gehouden wordt met je medewereldburgers en met de generaties na ons (People=mensen); je gebruikt niet meer energie dan de aarde kan opbrengen, dat betekent, dat je de aarde niet uitput

(Planet=aarde) en waarbij toch het geld verdiend wordt, dat nodig is om van te leven (Profit=profijt). Voor 6 miljard euro heb je een nieuwe kerncentrale, die 150 vaste arbeidsplaatsen oplevert. 75 daarvan zullen door Zeeuwen ingenomen worden. Dat zelfde bedrag levert in de duurzame economie het tienvoudige aan banen op. Dat alles mag ik in twee minuten tegen gedeputeerde van Beveren en Delta directeur Boerma zeggen, als ik de 100.000 kerstkaarten overhandig. Dat gebeurt om kwart voor een voor het hoofdkantoor van Delta, voor de aanvang van de aandeelhoudersvergadering. Daarmee maken we duidelijk, dat veel Zeeuwen en andere Nederlanders schoon genoeg hebben van kernenergie, want die blokkeert duurzame energie. Daarna wordt het tijd, dat ik weer eens aandacht aan andere zaken zoals laaggeletterdheid ga besteden.

Omschakeling

23 december 2011

Het lukte me nog net om op tijd bij het kerstfeest van mijn kleindochter te zijn. Ik was gisteren bij de demonstratie tegen een tweede kerncentrale in Borsele voor het hoofdkantoor van Delta in Middelburg. Direct daarna vertrok ik naar Vlissingen, naar de kerk, waar de school van mijn kleindochter een kerstmusical opvoerde. Het was een zoektocht naar licht voor de wereld. Ik vond het heerlijk om nu als kerkganger te zitten in de kerk, waarin ik drie en twintig jaar voorganger was. Het was een heel andere zoektocht, dan waarover het in Middelburg ging. Ik moest even omschakelen. Namens de coalitie van milieuorganisaties, politieke partijen en antikernenergiebewegingen mocht ik 100.000 kerstkaarten

aanbieden aan gedeputeerde van Beveren. De afzenders staan voor veel meer Nederlanders, die vragen om een omschakeling naar duurzame energie. Zij hebben uitgesproken, dat zij schoon genoeg hebben van kernenergie. Dat is de oplossing van de twintigste eeuw. De een en twintigste eeuw vraagt om duurzaamheid. Die levert werkgelegenheid. Maar de uitgaven voor kernenergie blokkeren duurzaamheid. In ruil voor enkele tientallen postzakken met kaarten kreeg ik een opgevouwen A-viertje. Een onverwacht geschenk. De gedeputeerde wilde in feite met ons discussiëren over de voordelen van kernenergie. Tenminste dat maakte ik op uit dat blaadje met een overzicht van de integrale productiekosten

elektriciteit en van de Stralingsbelasting in Nederland en bijdrage nabij Borssele (RIVM). Ik heb geantwoord, dat we graag nog een keer met hem het gesprek aan wilden gaan. Dat zal wel juni worden bij de volgende aandeelhoudersvergadering. Maar als ik de berichten in de media zo hoor, dan kan ik me niet aan de indruk onttrekken, dat het beter is, dat Delta niet verder gaat met het nucleaire avontuur. Ik vind het jammer van die tien miljoen euro, die Delta nog voor het laatste stukje van deze tocht ter beschikking krijgt. Dat kan Delta beter gebruiken voor de omschakeling naar duurzame energie. Ik wens u, lezer, goede kerstdagen en een geïnspireerd 2012.

Niet in mijn achtertuin

5 januari 2012

Zienswijze Borsele

De inwoners van de gemeente Borsele worden steeds genoemd als voorstanders van een tweede kerncentrale. Het gemeentebestuur van Borsele heeft bezwaren aangekend tegen de plannen voor een tweede kerncentrale. In bestuurlijke taal heet dat: Zij hebben een zienswijze ingediend op de startnotitie Milieu Effect Rapportage (MER) tweede kerncentrale Borsele. Een van de zes daarin genoemde locaties ligt te dicht bij het dorp Borsele. Bovendien maakt men bezwaar tegen een koelsysteem door middel van hoge koeltorens. Die vindt men niet passend in het landschap.

Zienswijze Vlissingen

Ik ben benieuwd wat de zienswijze van het college in Vlissingen is. Het

merendeel van de voorgestelde bouwplaatsen ligt op Vlissingse grondgebied.

De plannen gaan uit van lozing van koelwater op de Westerschelde. Die valt ook onder de gemeente Vlissingen. Ik heb gevraagd om op de hoogte gesteld te worden van de zienswijze van het college. Daar wil ik wel eens op in gaan. Die startnotitie MER besteedt geen woord aan berging van kernafval. Wonderlijk, want de opslag bij de COVRA moet al uitgebreid worden om het afval van de huidige centrale op te vangen.

130 meter hoge koeltorens

Die koeltorens hebben volgens de startnotitie "landschappelijk grote

gevolgen voor de omgeving". Er zouden zes koeltorens van 130 meter nodig zijn, daar boven komen dan nog de stoompluimen. Zie maar naar Doel bij Antwerpen. Die torens zijn overigens 170 meter. Dat wordt geen fraai gezicht aan de ingang van de Zeeuwse kust.

Zienswijze ZMF

Ik heb met veel belangstelling kennis genomen van de zienswijze, die de Zeeuwse Milieu Federatie op haar site heeft geplaatst: www.zmf.nl. Die ga ik gebruiken om mijn eigen zienswijze in te dienen. Delta houdt zich even gedeisd, maar die andere gegadigde, ERH, staat nog in de startblokken.

In de gemeente Borsele ging de vlag uit. Niet op het gemeentehuis, maar bij een woning daar tegenover.

De vlag uit

Delta trekt de stekker er uit!

24 januari 2012

Mensen van naam mochten een week in Zeeland logeren om zich op de hoogte te stellen van de toekomstkansen van onze provincie. Daar hadden ze heel heldere ideeën over. Dat bleek in een publiek debat. Jeroen, Paul, Alexander en Louise hadden goed opgelet. Eén idee hadden ze gemeenschappelijk. Ze vonden alle vier, dat kernenergie bij de toekomst van Zeeland hoorde. Met de kennis van nu beweer ik, dat zij goed koffiedik konden kijken. Want Delta trekt de stekker eruit. Daar komt het besluit om de plannen voor Borsele 2 op de lange baan te schuiven op neer. In de gemeente Borsele ging de vlag uit. Niet op het gemeentehuis, maar bij een woning daar tegenover. Voor het gemeentebestuur wordt het wel even wennen. Geen bouwleges voor een nieuwe centrale of zouden ze daar nog niet op gerekend hebben?

Twee weken geleden heb ik nog mijn zienswijze op de Milieu Effect Rapportage voor de nieuwe centrale ingediend bij het ministerie. Wat gaat daarmee gebeuren nu er geen aanvraag meer komt? Officieel staat ERH, dochter van Essent en RWE nog in de startblokken, maar RWE ziet in eigen land af van kernenergie. Ik begrijp nu, waarom het college van B. en W. van Vlissingen geen zienswijze heeft ingediend. De wethouder zei, dat de bezwaren van het college al in de rapportage waren opgenomen. Maar het college zal vermoed hebben, dat de economische bezwaren, die het aanvoerde tegen de vergunningaanvraag van de nieuwe kerncentrale, moesten

leiden tot het besluit om er niet meer aan te beginnen. De gedeputeerde was wat zuinig in zijn reactie op het besluit. Hij was immers voorstander van kernenergie. Precies een jaar geleden hoorde ik hem lovende woorden spreken over de bio-based economy. Zeeland staat hiermee aan de top in West-Europa, zei hij. In Oost- en Zuid-Europa doet men daar niet aan. Dat ontbrak nu in het rijtje van energiemogelijkheden voor de toekomst, die hij opsomde. Als het om werkgelegenheid gaat, dan was dit een goed besluit.

Van Vlissingen komt de victorie!

Borssele 2 ja!

28 januari 2012

U leest het goed: Borssele 2 ja! Dat wil niet zeggen, dat ik van mijn geloof ben gevallen. Met een goed gevoel voor timing kondigde de coöperatie voor Windenergie Zeeuwind deze week aan, dat ze de grote windmolen in Borsele gaan vervangen. De nieuwe krijgt de toepasselijke naam Borssele 2. Dat juich ik toe. De toekomst is aan duurzame energie. Dat maakte Greenpeace in een paginagrote advertentie in mijn landelijke ochtendblad duidelijk. Volgens gegevens van Delta wonen in het dorp Borssele de meeste voorstanders van kernenergie. Ik hoor, dat daar toch weinig klachten te vernemen zijn over het niet doorgaan van de tweede kerncentrale. Misschien heeft dat te maken met de plannen die Borsele energiek presenteerde. Deze organisatie

van lokale ondernemers wil de gemeente Borsele duurzaam maken. Bij een bezoek aan de waterkrachtcentrale die aan de Totalsteiger bevestigd is, hoorde ik daar al iets over. Toen op het stadhuis in Vlissingen de plannen voor 2050 Vlissingen energieneutraal gepresenteerd werden vroeg iemand van Borsele energiek of zij bij dat initiatief konden aanhaken. Intussen zijn ze in Borsele verder gegaan en moet Vlissingen een nieuwe start maken. Eveneens deze week werd een plan bekend gemaakt voor een energiepark in de gemeente Borsele. Dat zou een toeristische attractie van formaat moeten worden. Als deelnemers aan dit project werden genoemd Delta, EPZ en COVRA. Kijk daar zouden ook Zeeuwind, ZMF, Stroom naar

ele de toekomst en de HZ bij moeten staan om dat werkelijk een geloofwaardige uitstraling te geven. Als men het zo breed inzet, dan maakt Borsele duidelijk, dat ze niet bij de pakken neer zitten, maar echt aan duurzaamheid gaan werken.

C-Energy installatie Totalsteiger Borsele

Herdenking Fukushima

8 februari 2012

11 maart is het een jaar geleden, dat een aardbeving gevolgd door een tsunami Japan trof. Het directe gevolg daarvan was een ramp in de kerncentrale van Fukushima. Het Actiecomité Borssele2Neel organiseerde direct daarop in Middelburg een stille tocht, ter herdenking van de slachtoffers, maar ook om te waarschuwen tegen de gevaren van kernenergie: een kernramp is geen natuurramp.

Nog regelmatig komen er berichten binnen over de gevolgen van die ramp. Peer de Rijk van WISE (World Information Service on Energy) en Ike Teuling van Greenpeace waren in dat gebied. Zij brachten op twitter verslag uit. Ik vond dat adembenemend. Op zaterdag 10 maart houden we eveneens in Middelburg een betoging met als motto Nooit meer Fukushima; stop kernenergie. We verzamelen om 14.00 uur op de Dam. Daar zullen gedichten voorgedragen worden door Zeeuwen, die zich getroffen voelen door die ramp. Muziek en toespraken zullen Fukushima onder de aandacht brengen.

De Japanse ambassade heb ik op de hoogte gesteld van deze betoging. Binnen de twintig minuten nadat ik mijn brief per mail verstuurd had kwam er antwoord: "Hartelijk dank voor uw brief over de betoging ter nagedachtenis van de ramp op 11 maart 2011. Wij waarderen uw inzet voor de slachtoffers van de ramp zeer. Helaas zal er echter geen vertegenwoordiger van de Ambassade bij deze betoging aanwezig kunnen zijn. Dit in verband met de politieke aard van deze betoging. Als Ambassade en als vertegenwoordigers van de overheid van Japan kunnen wij ons niet mengen in politieke zaken. Wij kunnen publiekelijk geen kant kiezen. Wij vragen u vriendelijk om uw begrip voor deze situatie."

Ik hoop, dat veel anderen wel zullen komen. Ike Teuling zal daar niet bij zijn. Zij mailde mij, dat nu Borssele 2 op de lange baan geschoven is, zij haar krachten in Argentinië in gaat zetten.

Ik heb haar daar veel succes gewenst.

Absurde Schoonheid

25 februari 2012

Op het eerste gezicht zijn het hele gewone foto's. Landschappen met prachtige bloeiende bomen, huizen, schuren soms keurig onderhouden, dan weer in vervallen staat, alledaagse interieurs. Bijna geen mensen. Als ze er al zijn, lijken ze erg verlegen. Dat heb je met Japanners, denk ik dan. Tot ik me realiseer, dat die mensen daar niet horen te zijn. De foto's zijn genomen in het ont-reimde gebied rond de kerncentrale in Fukushima. Na het kernongeval van 11 maart vorig jaar zijn alle mensen daarvandaan geëvacueerd. Een enkeling wilde blijven. De foto's zijn van een absurde schoonheid. Ik bekeek de foto's om te zien of ze geschikt zijn om tentoon te stellen bij de manifestatie op 10 maart op de Markt in Middelburg. Daar wordt de betoging "Nooit meer Fukushima" gehouden.

De Japanse bevolking pikt het niet langer

Ik had net een indrukwekkend interview gelezen met Satoko Kishimoto, een Japanse activiste, die momenteel in België werkt. Het staat in www.dewereldmorgen.be. Zij zegt: De Japanse bevolking pikt het niet langer. In Japan vinden regelmatig betogingen tegen kernenergie plaats. Er is een grote nationale campagne tegen kernenergie op touw gezet.

Lessen van Fukushima

Rond Fukushima zelf zullen er op 11

maart manifestaties en acties plaats vinden. Het ongenoegen tegenover de regering is groot. Die heeft vanaf het begin van de ramp nooit open kaart gespeeld. Ze hielden steeds meer informatie achter dan ze vrij gaven. Vanaf het begin van de ramp werd de toestand geminimaliseerd. Er werd gezegd, dat alles veilig was. Mensen geloven dat gewoon niet meer. De belangrijkste les van Fukushima is, dat je bij een kernramp altijd weer op onbekend terrein komt. Ik heb haar uitgenodigd om 10 maart naar Middelburg te komen. Ze is helaas verhinderd, maar waarschijnlijk kan ze wel bij de betoging op 11 maart in Brussel zijn.

De Japanse milieubeweging heeft opgeroepen tot wereldwijde aandacht voor de herdenking van Fukushima. Het Actiecomité Borssele-

2Nee! geeft aan die oproep gehoor. Op donderdag 8 maart organiseren we een openbare filmavond "Lessen van Fukushima", in de Zeeuwse bibliotheek. Aanvang 20.00 uur. Korte films laten zien, hoe het leven van gewone Japanners beïnvloed wordt door de voortdurende kernramp. Die films zijn gemaakt door Allain Halleux, de maker van de documentaire "Tsjernobyl forever", over de 25 jaar na de kernramp in Tsjernobyl.

Nooit meer Fukushima

Onderdeel van de betoging, die op zaterdag 10 maart in Middelburg gehouden zal worden is het voordragen van gedichten over Fukushima. Mensen worden uitgenodigd om hun gedichten op te sturen naar borssele2nee@gmail.com. Onder begeleiding van harpmuziek kan een aantal dichters hun werken zelf voordragen. "Nooit meer Fukushima" is het motto van deze bijeenkomst. Ik hoop dat er om 14.00 uur veel mensen samen komen om bij die ramp stil te staan.

NOOIT MEER FUKUSHIMA STOP KERNENERGIE

Herdenking, muziek, gedichten

**10 maart 2012 vanaf 14 u
Markt, Middelburg
www.borssele2nee.nl**

DAMÉ DAMÉ GENPAT!

12 maart 2012

Bij de Fukushimaherdenking in Middelburg waren volgens Omroep Zeeland 50 mensen aanwezig. De politie telde in Brussel 1500 deelnemers. Teletekst berichtte, dat de Fukushimaherdenking in Nedersaksen 24.000 bezoekers trok. In het Rhône-dal in Frankrijk vormden 60.000 mensen een levende keten tussen de kerncentrales daar. Wat al die mensen verbond was de wens: Nooit meer Fukushima, stop kern-energie.

Aangrijpende beelden

Op de Markt in Middelburg werd de enige openbare Fukushimaherdenking in Nederland gehouden. De Japanse gemeenschap hield in Amsterdam in besloten kring een bijeenkomst. Het was inderdaad geen groot geselschap in Middelburg, maar wel meer dan 50, want het liep een beetje af en aan. We hebben behoorlijk geflyerd, de reikwijdte was groter. Het was niet alleen Zeeuwse aangelegenheid. De sprekers kwamen uit Amsterdam, Enschede, Aken, Antwerpen, dichters uit het hele land hadden gedichten ingestuurd. Een van de sprekers was pas nog in Fukushima geweest. Op een fototentoonstelling waren aangrijpende beelden uit het dagelijks leven in de omgeving van de ramp-plek te zien. Ze waren inderdaad van een absurde schoonheid.

Wereldwijd herdenken

Vier leden van het actiecomité Borsel2Nee! waren zondagmiddag in Brussel. Een indrukwekkende stoet liep van station Brussel Noord naar de Graanmarkt in het hartje van de stad. Actiegroepen en milieubewegingen uit België, Duitsland en Frankrijk liepen mee, herkenbaar aan hun vele vlaggen. Martina Haase uit Aken, die in Middelburg sprak, voerde ook hier het woord. Frieda Kas van Borssele2Nee! vertelde daar, dat de toekomst is aan duurzame energie. Milieuactiegroepen uit Japan hadden een oproep gedaan om wereldwijd Fukushima te herdenken.

Damé damé genpat

Met een van die groepen was er digitaal contacten na een poosje oefenen konden wij in koor roepen: Damé, damé, genpat! Nooit meer, nooit meer kernenergie. Ik hoop, dat dat niet alleen daar, maar ook hier is overgekomen.

foto Flickr

Tot besluit, maar niet tenslotte

april 2012

Het lijkt erop, dat de bouw van een tweede kerncentrale in Borssele van de baan is. De activiteiten van Borssele2Nee! worden voorlopig naar beneden bijgesteld. Daarom vond ik het een goed moment om foto's en teksten van de afgelopen drie jaar te bundelen in deze glossy. Omdat het niet zeker is, dat van dit uitstel afstel komt blijft het actiecomité wel bestaan. De glossy eindigt in feite dus niet met een punt, maar met een dubbele punt:

GREENPEACE

SP.

BORSSELE

NEE

Anders

Ja

D66 BORSELE

LAKA

wise

ONS BIN BLIE is een eenmalige uitgave
De teksten zijn afkomstig uit het weblog van Ton de Nooij
Vormgeving en fotografie (tenzij anders vermeld): Gerdi de Nooij
Foto voorpagina: Jan Verburg

Magazine
Plaza